

VIỆN NGHIÊN CỨU NAM Á, TÂY Á VÀ CHÂU PHI

BÁO CÁO KHU VỰC NAM Á 6 THÁNG ĐẦU NĂM 2026 VÀ DỰ BÁO CẢ NĂM 2026

DSAS-ISAWAAS
Phòng Nghiên cứu Nam Á
Tháng 6 năm 2026

MỤC LỤC

01 DẤU ẤN KHU VỰC >

02 DẤU ẤN THEO LĨNH VỰC >

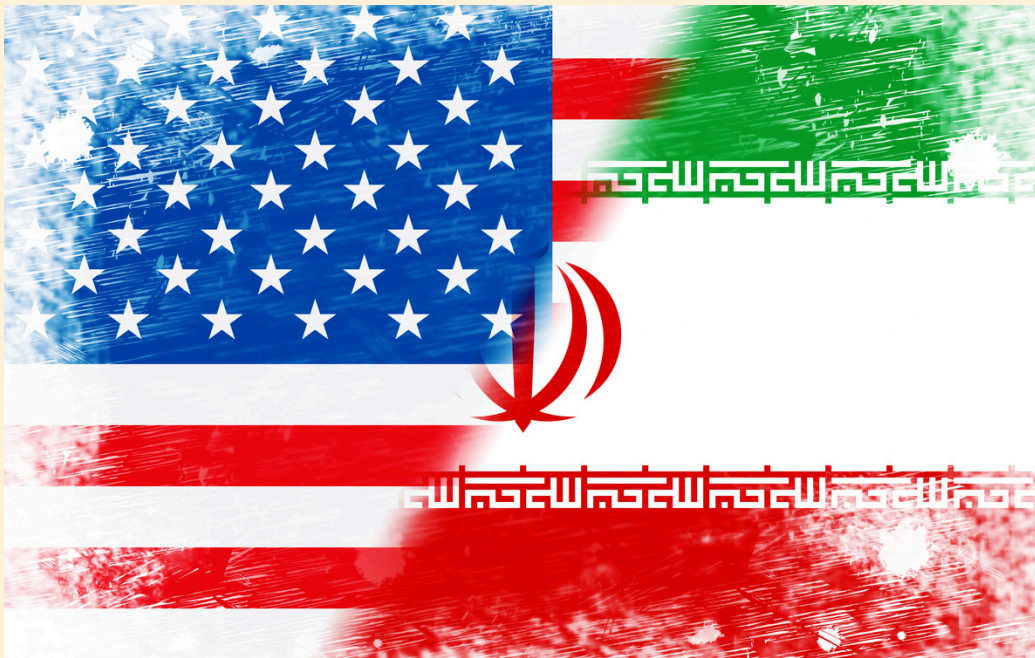
11 ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA >

19 DỰ BÁO >

22 KẾT LUẬN >

DẦU ẤN KHU VỰC

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Nam Á tiếp tục đối mặt nhiều thách thức khi các biến động quốc tế tác động mạnh đến kinh tế, chính trị và an ninh khu vực. Xung đột Mỹ/Israel – Iran và gián đoạn tại eo biển Hormuz làm giá dầu tăng cao, gây áp lực lạm phát và chi phí nhập khẩu đối với các nước phụ thuộc năng lượng như Ấn Độ, Pakistan và Sri Lanka. Cùng với đó, giao tranh tại khu vực biên giới Pakistan – Afghanistan làm gia tăng bất ổn an ninh và các thách thức phi truyền thống.

Bên cạnh những tác động từ xung đột khu vực, đứt gãy chuỗi cung ứng toàn cầu, cạnh tranh chiến lược giữa các cường quốc và xu hướng bảo hộ thương mại tiếp tục ảnh hưởng đến tăng trưởng, thương mại và đầu tư của Nam Á. Trước bối cảnh này, các quốc gia trong khu vực chuyển trọng tâm từ các mục tiêu phát triển dài hạn sang quản trị khủng hoảng và ổn định ngắn hạn, ưu tiên bảo đảm an ninh năng lượng, ổn định kinh tế vĩ mô, tăng cường an ninh truyền thống và phi truyền thống, đẩy mạnh ngoại giao đa phương, đồng thời nâng cao năng lực ứng phó rủi ro, thiên tai và duy trì ổn định xã hội nhằm tạo nền tảng cho phục hồi và phát triển bền vững.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Chính trị

Chuyển giao và tái định hình quyền lực chính trị trong khu vực

Trong 6 tháng đầu năm 2026, nhiều quốc gia Nam Á chứng kiến những thay đổi quan trọng về chính trị. Bangladesh hoàn tất chuyển giao quyền lực sau tổng tuyển cử tháng 2/2026 nhưng vẫn đối mặt nguy cơ bất ổn hậu bầu cử. Nepal ghi nhận sự nổi lên của thế hệ lãnh đạo trẻ với việc Balendra Shah trở thành Thủ tướng trẻ nhất lịch sử. Trong khi đó, Ấn Độ tiếp

tục xu hướng tập trung quyền lực khi Đảng BJP của Thủ tướng Narendra Modi củng cố vị thế tại các bang chiến lược.

Tác động của xung đột Trung Đông đến Nam Á

Xung đột Mỹ/Israel–Iran gây áp lực đáng kể lên các nước Nam Á do phụ thuộc lớn vào năng lượng nhập khẩu từ Trung Đông. Nguy cơ gián

đoạn vận tải qua eo biển Hormuz làm gia tăng lo ngại về giá dầu, lạm phát nhập khẩu và an toàn của lực lượng lao động Nam Á đang làm việc tại các quốc gia vùng Vịnh.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Cạnh tranh nước lớn và sức ép địa chính trị

Nam Á tiếp tục là không gian cạnh tranh ảnh hưởng giữa Mỹ và Trung Quốc. Ấn Độ duy trì chính sách cân bằng giữa hợp tác với Mỹ và tự chủ chiến lược; Pakistan tiếp tục gắn bó với Trung Quốc thông qua CPEC. Các quốc gia như Bangladesh, Nepal, Maldives và Sri Lanka cũng phải cân đối giữa nguồn vốn đầu tư từ Trung Quốc với quan hệ hợp tác cùng Mỹ và các đối tác phương Tây.

Căng thẳng an ninh Pakistan – Afghanistan

Quan hệ Pakistan–Afghanistan tiếp tục diễn biến phức tạp do các vấn đề an ninh xuyên biên giới, đặc biệt liên quan đến lực lượng TTP. Trong những tháng đầu năm 2026, hai bên nhiều lần xảy ra đụng độ và không kích qua lại, làm gia tăng nguy cơ bất ổn tại khu vực biên giới.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

An ninh

Xung đột Pakistan – Afghanistan leo thang: Cuối tháng 2/2026, giao tranh xuyên biên giới giữa Pakistan và Afghanistan gia tăng do các cáo buộc liên quan đến hoạt động của lực lượng TTP từ lãnh thổ Afghanistan. Các cuộc không kích, pháo kích và đụng độ biên giới làm gia tăng nguy cơ bất ổn an ninh khu vực.

Quan hệ Ấn Độ – Pakistan tiếp tục căng thẳng: Dù không xảy ra xung đột quân sự quy mô lớn, quan hệ song phương vẫn tiềm ẩn nhiều rủi ro sau khủng hoảng Kashmir năm 2025. Các tranh cãi về an ninh biên giới, chống khủng bố và nguồn nước tiếp tục làm gia tăng sự thiếu tin cậy giữa hai nước.

Khủng bố và cực đoan gia tăng: IS-K tiếp tục tiến hành các vụ tấn công tại Afghanistan nhằm vào dân thường và mục tiêu nước ngoài, trong khi TTP và

các nhóm ly khai ở Balochistan gia tăng hoạt động, tạo thêm sức ép đối với an ninh Pakistan.

Thách thức an ninh phi truyền thống gia tăng: Khủng hoảng năng lượng do tác động từ xung đột Trung Đông cùng vấn đề người tị nạn Rohingya tiếp tục gây áp lực đối với các quốc gia Nam Á. Bangladesh vẫn phải tiếp nhận khoảng 1,2 triệu người Rohingya và đối mặt nguy cơ bất ổn gia tăng khi nguồn viện trợ quốc tế có thể bị cắt giảm.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Kinh tế

Tăng trưởng kinh tế duy trì ở mức cao nhưng có xu hướng chậm lại:

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Nam Á tiếp tục là khu vực tăng trưởng nhanh nhất trong nhóm các nền kinh tế mới nổi và đang phát triển với mức

tăng trưởng dự báo khoảng 6,3%, dù thấp hơn mức 7,0% của năm 2025. Động lực tăng trưởng chủ yếu đến từ tiêu dùng trong nước, đầu tư công và khu vực dịch vụ, song đang chịu áp lực từ suy giảm thương mại toàn cầu và biến động giá năng lượng.

Ấn Độ tiếp tục là động lực tăng trưởng của khu vực: Nền kinh tế Ấn Độ được dự báo tăng trưởng khoảng 6,6% trong năm tài khóa 2026/27, đóng vai trò dẫn dắt tăng trưởng toàn khu vực. Nếu loại trừ Ấn Độ, phần còn lại của Nam Á chỉ tăng trưởng khoảng 4,1%, cho thấy mức độ phụ thuộc lớn của khu vực vào nền kinh tế lớn nhất Nam Á.

Phục hồi kinh tế giữa các quốc gia không đồng đều: Bangladesh gặp khó khăn do nhu cầu hàng dệt may suy giảm và chi phí năng lượng tăng cao; Pakistan tiếp tục đối mặt với nợ công lớn, thâm hụt ngân sách và thiếu hụt ngoại hối; trong khi Sri Lanka đang từng bước phục hồi nhờ du lịch, xuất khẩu dịch vụ và tái cơ cấu nợ công.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Kinh tế

Bất ổn Trung Đông và giá năng lượng tạo áp lực lớn: Căng thẳng địa chính trị tại Trung Đông làm gia tăng rủi ro đối với nguồn cung năng lượng, đẩy giá dầu và khí đốt biến động mạnh. Điều này gây áp lực lên lạm phát, cán cân thương mại, dự trữ ngoại hối và nguồn kiều hối của nhiều quốc gia Nam Á.

Gia tăng các rủi ro kinh tế dài hạn: Biến đổi khí hậu, thiên tai cực đoan, gián đoạn chuỗi cung ứng, xu hướng bảo hộ thương mại và tác động của chuyển đổi công nghệ đang làm gia tăng tính bất định đối với triển vọng tăng trưởng trung và dài hạn của khu vực.

Đẩy mạnh cải cách để nâng cao khả năng chống chịu: Các quốc gia Nam Á đang tăng cường chính sách công nghiệp, phát triển năng lượng tái tạo, đa dạng hóa nguồn cung năng lượng, cải thiện môi trường đầu tư, thúc đẩy thương mại và chuyển đổi số nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh và giảm thiểu các rủi ro từ bên ngoài.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Quan hệ quốc tế và Hội nhập

Khu vực Nam Á chịu tác động mạnh từ các biến động quốc tế
Biến động an ninh quốc tế, đặc biệt tại Trung Đông và Vùng Vịnh, tiếp tục ảnh hưởng đáng kể đến Nam Á thông qua gián đoạn thương mại, logistics và nguồn cung năng lượng. Nguy cơ bất ổn tại Eo biển Hormuz làm gia tăng chi phí vận tải, ảnh hưởng đến các ngành xuất khẩu chủ lực như dệt may của Bangladesh, Pakistan và Sri Lanka, đồng thời đặt ra thách thức về bảo đảm an ninh năng lượng trong bối cảnh nhu cầu năng lượng của khu vực tiếp tục tăng.

Các nước Nam Á đẩy mạnh chính sách cân bằng chiến lược
Căng thẳng quốc tế buộc các quốc gia Nam Á phải điều chỉnh chính sách đối ngoại theo hướng cân bằng giữa các cường quốc. Ấn Độ duy trì quan hệ với Mỹ và Israel nhưng vẫn bảo vệ lợi ích kinh tế với Iran. Pakistan tìm cách cân bằng quan hệ với Iran, Trung Quốc, Mỹ và các nước Vùng Vịnh, đồng thời nỗ lực nâng cao vai trò trung gian ngoại giao trong khu vực.

Quan hệ nội vùng Nam Á tiếp tục điều chỉnh
Những thay đổi chính trị tại Bangladesh, Nepal, Sri Lanka và Maldives cùng các yếu tố chính trị nội bộ của Ấn Độ đã thúc đẩy quá trình điều chỉnh quan hệ trong khu vực. Trong bối cảnh đó, Ấn Độ có xu hướng ưu tiên hợp tác và duy trì ổn định với các nước láng giềng nhằm hạn chế tác động của bất ổn khu vực.

Cạnh tranh chiến lược và vai trò ngày càng lớn của Ấn Độ Dương

Quan hệ Ấn Độ – Pakistan vẫn tiềm ẩn căng thẳng, trong khi ảnh hưởng ngày càng gia tăng của Trung Quốc tại Nam Á và Ấn Độ Dương tiếp tục tác động đến môi trường an ninh khu vực. Ấn Độ

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Quan hệ quốc tế và Hội nhập

Dương ngày càng trở thành không gian cạnh tranh chiến lược quan trọng liên quan đến thương mại, năng lượng và an ninh hàng hải.

Kinh tế trở thành yếu tố định hình quan hệ khu vực

Quan hệ kinh tế ngày càng giữ vai trò trung tâm trong cấu trúc chính trị Nam Á. Nhiều quốc gia như Nepal, Bangladesh, Sri Lanka và Bhutan vẫn phụ thuộc đáng kể vào thị trường, hạ tầng và nguồn lực phát triển từ Ấn Độ, đồng thời nỗ lực đa dạng hóa các đối tác kinh tế nhằm giảm phụ thuộc.

SAARC (Hiệp hội Hợp tác Khu vực Nam Á) thúc đẩy hợp tác khu vực

Cuộc họp lần thứ 62 của SAARC tại Nepal tháng 2/2026 tái khẳng định tầm quan trọng của hợp tác khu vực, thúc đẩy các sáng kiến thực chất về thương mại và phát triển, đồng thời thông qua các chương trình và ngân sách nhằm tăng cường liên kết giữa các quốc gia thành viên.

BRICS mở rộng hợp tác kinh tế và tài chính

BRICS tiếp tục khẳng định vai trò là diễn đàn của các nền kinh tế mới nổi, tập trung vào cải cách quản trị toàn cầu, AI, phát triển bền vững và an ninh lương thực. Ấn Độ thúc đẩy sáng kiến kết nối các đồng tiền kỹ thuật số của ngân hàng trung ương (CBDC) nhằm xây dựng hệ thống thanh toán xuyên biên giới hiệu quả hơn và giảm phụ thuộc vào các cơ chế thanh toán truyền thống.

BIMSTEC (Hợp tác Kỹ thuật và Kinh tế Đa ngành BIMSTEC) tăng cường liên kết kinh tế khu vực

Năm 2026, BIMSTEC tiếp tục thúc đẩy thương mại, đầu tư, chuyển giao công nghệ và hợp tác chuỗi cung ứng giữa các thành viên. Tổ chức này cũng đẩy mạnh hợp tác về môi trường, biến đổi khí hậu và

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Quan hệ quốc tế và Hội nhập

giao lưu nhân dân, đồng thời hướng tới hoàn tất Khu vực Thương mại Tự do BIMSTEC (FTA).

QUAD mở rộng hợp tác an ninh và công nghệ

Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao QUAD tháng 5/2026 tái khẳng định cam kết xây dựng khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương tự do và rộng mở. Các nước tăng cường hợp tác về an ninh hàng hải, chống khủng bố, chuỗi cung ứng chiến lược, an ninh năng lượng, công nghệ số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo.

I2U2 thúc đẩy liên kết kinh tế – chiến lược

Cơ chế I2U2 tiếp tục thúc đẩy hợp tác về thương mại, công nghệ, năng lượng, an ninh lương thực và chuỗi cung ứng. Đồng thời, cơ chế này ngày càng thể hiện vai trò chiến lược trong việc tăng cường liên kết giữa các đối tác và cân bằng ảnh hưởng kinh tế đang gia tăng của Trung Quốc tại Tây Á và Nam Á.

ĐIỂM NHẤN THEO LĨNH VỰC

Môi trường và biến đổi khí hậu

Suy giảm nguồn nước từ Himalaya: Tầng băng tại dãy Himalaya tiếp tục suy giảm mạnh, làm gia tăng nguy cơ thiếu nước tại các lưu vực sông lớn và đẩy nhiều quốc gia trong khu vực Nam Á tiến gần hơn tới tình trạng khủng hoảng nước.

Ô nhiễm không khí nghiêm trọng: Nhiều đô thị lớn của Ấn Độ tiếp tục ghi nhận mức ô nhiễm bụi mịn PM2.5 rất cao, gây ảnh hưởng lớn đến sức khỏe cộng đồng.

Gia tăng thời tiết cực đoan: Nắng nóng kỷ lục, hạn hán và nguy cơ lượng mưa thấp hơn trung bình tại phần lớn các nước Nam Á đang đe dọa an ninh lương thực, nguồn nước và sản xuất nông nghiệp của khu vực.

Xã hội - giáo dục - y tế - tôn giáo

Giáo dục: Nam Á tiếp tục đối mặt với tình trạng số lượng trẻ em ngoài nhà trường cao, nhưng các quốc gia đẩy mạnh giáo dục hòa nhập, chuyển đổi số và phát triển kỹ năng số nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Y tế: Các nước tăng cường tiêm chủng, kiểm soát bệnh truyền nhiễm và củng cố hệ thống y tế công cộng, hướng tới mục tiêu loại trừ bệnh sởi và rubella vào năm 2026.

Phát triển xã hội: Bất bình đẳng giới, chênh lệch thu nhập và khoảng cách phát triển vẫn là thách thức lớn. Nhiều quốc gia triển khai các chương trình an sinh xã hội, đào tạo kỹ năng và hỗ trợ phụ nữ, thanh niên tham gia thị trường lao động.

Tôn giáo và xã hội: Dù vẫn tồn tại một số thách thức về quan hệ giữa các cộng đồng tôn giáo, nhìn chung các quốc gia Nam Á tiếp tục duy trì ổn định xã hội, bảo đảm tự do tín ngưỡng và thúc đẩy đối thoại liên tôn giáo.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Ấn Độ

Về đối ngoại, trong nửa đầu năm 2026, Chính phủ của Thủ tướng Narendra Modi đối mặt với môi trường đối ngoại khó khăn hơn đáng kể so với những năm trước. Các biện pháp thuế quan mới của Mỹ đối với hàng hóa Ấn Độ đã làm gia tăng căng thẳng thương mại và đặt ra thách thức đối với quan hệ song phương. Đồng thời, xung đột Mỹ/Israel–Iran và bất ổn tại Trung Đông gây áp lực lên an ninh năng lượng của Ấn Độ, quốc gia phụ thuộc lớn vào nhập khẩu dầu mỏ. Trong bối cảnh đó, New Delhi tiếp tục theo đuổi chiến lược “tự chủ chiến lược”, duy trì quan hệ với Mỹ, Nga, Trung Đông và các đối tác khác mà không nghiêng hẳn về bất kỳ bên nào.

Về kinh tế, điều đáng chú ý là mặc dù chịu tác động từ môi trường quốc tế bất lợi, Ấn Độ vẫn duy trì tăng trưởng kinh tế mạnh, với GDP quý I/2026 tăng khoảng 7,8%, tiếp tục là nền kinh tế lớn tăng trưởng nhanh nhất thế giới. Chính phủ Modi đồng thời thúc đẩy các cải cách nhằm cải thiện môi trường đầu tư, thu hút FDI và củng cố vị thế của Ấn Độ như một trung tâm sản xuất và chuỗi cung ứng toàn cầu.

Có thể nhận định rằng, đặc điểm nổi bật nhất của Ấn Độ trong 6 tháng đầu năm 2026 là khả năng duy trì ổn định chính trị và tăng trưởng kinh tế trong khi phải thích ứng với những biến động địa chính trị ngày càng phức tạp của môi trường quốc tế.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Nepal

Về chính trị - an ninh, tháng 3/2026, ông Balendra Shah nhậm chức Thủ tướng thứ 47 của Nepal, mở ra kỳ vọng về một giai đoạn ổn định chính trị hơn sau thời gian biến động. Chính phủ mới đặt mục tiêu thúc đẩy cải cách cơ cấu, cải thiện môi trường đầu tư, nâng cao hiệu quả quản trị công và đẩy nhanh phát triển cơ sở hạ tầng. Nếu duy trì được chính sách kinh tế vĩ mô thận trọng và nâng cao chất lượng điều hành, Nepal có thể củng cố niềm tin của nhà đầu tư và tạo nền tảng cho tăng trưởng bền vững trong trung và dài hạn.

Về kinh tế, theo dự báo của Ngân hàng Thế giới, tăng trưởng kinh tế Nepal trong năm tài chính 2026 đạt khoảng 2,37%, giảm đáng kể so với mức 4,6% của năm tài chính 2025. Đà tăng trưởng chậm lại phản ánh những hạn chế cơ cấu kéo dài của nền kinh tế, bao gồm năng suất thấp, cơ sở hạ tầng còn yếu và chênh lệch phát triển giữa các vùng. Bên cạnh đó, lĩnh vực du lịch và hàng không tiếp tục đối mặt với rủi ro do phụ thuộc lớn vào các tuyến kết nối và hãng hàng không Trung Đông.

Về đối ngoại, chính phủ của Thủ tướng Balendra Shah theo đuổi đường lối đối ngoại độc lập và thực dụng hơn, đồng thời chú trọng khai thác quan hệ với các đối tác lớn phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế. Từ ngày 31/5 đến 5/6/2026, Chủ tịch Đảng Rastriya Swatantra (RSP) Rabi Lamichhane đã thăm chính thức Ấn Độ nhằm thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực kết nối hạ tầng, giao thông, du lịch và công nghệ thông tin. Chuyến thăm cho thấy Nepal ưu tiên tăng cường hợp tác kinh tế với Ấn Độ, đồng thời tiếp tục thu hút sự quan tâm của Trung Quốc và Hoa Kỳ trong bối cảnh chuyển giao chính trị. Đáng chú ý, Hoa Kỳ đã cử hai đoàn công tác tới Nepal trong các tháng 4 và 5/2026.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Sri Lanka

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Sri Lanka tiếp tục đối mặt với nhiều thách thức trong quá trình phục hồi kinh tế do tác động của xung đột Trung Đông, giá năng lượng tăng cao và những bất ổn trong nước, ảnh hưởng đến triển vọng tăng trưởng và ổn định kinh tế vĩ mô.

Về chính trị, ngày 28/5/2026, Tổng thống Anura Kumara Dissanayake ban bố tình trạng khẩn cấp trên toàn quốc nhằm kiểm soát các bất ổn an ninh, bảo đảm trật tự công cộng và duy trì nguồn cung các mặt hàng thiết yếu, qua đó ngăn ngừa nguy cơ bất ổn xã hội trong bối cảnh kinh tế còn nhiều khó khăn.

Về kinh tế, nợ công của Sri Lanka đến tháng 3/2026 đạt 98,97 tỷ USD, trong khi dự trữ ngoại hối tăng lên 6,87 tỷ USD vào cuối tháng 5/2026. Tuy nhiên, áp lực lạm phát và giá năng lượng tăng do xung đột Trung Đông đã buộc Ngân hàng Trung ương Sri Lanka nâng lãi suất chính sách thêm 100 điểm cơ bản lên 8,75%. IMF cũng dự báo tăng trưởng kinh tế của Sri Lanka trong năm 2026 chỉ đạt khoảng 3%, thấp hơn so với kỳ vọng trước đó.

Về đối ngoại, Sri Lanka tiếp tục thực hiện chính sách đối ngoại linh hoạt, cân bằng quan hệ với các đối tác quan trọng. Chuyến thăm cấp Nhà nước của Chủ tịch nước Việt Nam Tô Lâm (7–8/5/2026) đã đưa quan hệ hai nước lên Đối tác Toàn diện, mở ra cơ hội hợp tác mới trong các lĩnh vực kinh tế, thương mại, đầu tư và quốc phòng. Đồng thời, Sri Lanka cũng tăng cường hợp tác với Ấn Độ thông qua chuyến thăm của Phó Tổng thống Shri C.P. Radhakrishnan (19–20/4/2026), tập trung vào các lĩnh vực phát triển kinh tế, năng lượng và hỗ trợ khắc phục hậu quả thiên tai.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Maldives

Về kinh tế, trong 6 tháng đầu năm 2026, kinh tế Maldives tiếp tục phục hồi nhờ tăng trưởng du lịch và thu hút đầu tư nước ngoài. Điểm nhấn là dự án Ayla tại Noonu Atoll với tổng vốn khoảng 790 triệu USD, được triển khai theo mô hình Đặc khu Kinh tế (SEZ) và khởi công ngày 29/01/2026 dưới sự chủ trì của Tổng thống Mohamed Muizzu. Dự án được kỳ vọng góp phần đa dạng hóa cơ cấu kinh tế, giảm sự phụ thuộc vào du lịch, thu hút FDI và tạo thêm việc làm cho người dân.

Về chính trị, chính quyền Tổng thống Mohamed Muizzu tiếp tục duy trì ổn định chính trị và tập trung triển khai các chương trình phát triển kinh tế, hiện đại hóa hạ tầng quốc gia. Chính phủ ưu tiên nâng cao năng lực quản trị kinh tế, tăng khả năng chống chịu trước biến đổi khí hậu và thực hiện các mục tiêu phát triển dài hạn.

Về đối ngoại, Maldives tiếp tục theo đuổi chính sách cân bằng giữa các đối tác lớn tại khu vực Ấn Độ Dương, đồng thời đẩy mạnh hợp tác kinh tế và đầu tư nhằm huy động nguồn lực cho phát triển hạ tầng, chuyển đổi xanh và hội nhập kinh tế khu vực. Việc triển khai dự án Ayla cũng phản ánh nỗ lực thu hút các nhà đầu tư quốc tế của quốc gia này.

Về xã hội và môi trường, Maldives tiếp tục coi phát triển bền vững và ứng phó biến đổi khí hậu là ưu tiên hàng đầu. Dự án Ayla được thiết kế theo mô hình đô thị xanh, hướng tới sử dụng năng lượng tái tạo để đáp ứng phần lớn nhu cầu năng lượng, qua đó góp phần nâng cao chất lượng sống và tăng cường khả năng thích ứng với các thách thức môi trường trong dài hạn.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Bhutan

Về kinh tế, trong 6 tháng đầu năm 2026, Bhutan đẩy mạnh phát triển năng lượng tái tạo với dự án thủy điện Dorjilung công suất 1.125 MW. Ngày 05/5/2026, Chính phủ Bhutan và Ngân hàng Thế giới ký gói tài chính trị giá 515 triệu USD để triển khai dự án. Đây là dự án thủy điện lớn nhất của Bhutan theo mô hình đối tác công tư (PPP), dự kiến sản xuất hơn 4.500 GWh điện mỗi năm, đóng góp khoảng 2,4% GDP và tăng nguồn thu từ xuất khẩu điện sang Ấn Độ.

Về chính trị, Bhutan tiếp tục duy trì môi trường chính trị ổn định dưới chế độ quân chủ lập hiến, đồng thời theo đuổi chiến lược phát triển dựa trên triết lý Tổng hạnh phúc quốc gia (GNH), kết hợp giữa tăng trưởng kinh tế, bảo vệ môi trường và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Về đối ngoại, Bhutan tiếp tục mở rộng hợp tác với các tổ chức tài chính quốc tế và các đối tác phát triển nhằm huy động nguồn lực cho các dự án chiến lược. Hợp tác năng lượng với Ấn Độ vẫn giữ vai trò then chốt trong chính sách đối ngoại và phát triển kinh tế của nước này.

Về xã hội và môi trường, Bhutan tiếp tục duy trì vị thế là quốc gia phát thải carbon âm, đồng thời thúc đẩy phát triển năng lượng sạch để bảo đảm an ninh năng lượng và thực hiện các cam kết về bảo vệ môi trường. Dự án Dorjilung được kỳ vọng góp phần giảm tình trạng thiếu điện theo mùa, tạo việc làm và hỗ trợ nâng cao mức sống của người dân.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Afghanistan

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Afghanistan tiếp tục đối mặt với những thách thức kéo dài về an ninh, kinh tế và nhân đạo trong bối cảnh chính quyền Taliban nỗ lực duy trì ổn định trong nước và thúc đẩy hội nhập khu vực.

Về an ninh, vào tháng 1/2026, tổ chức Nhà nước Hồi giáo tự xưng tỉnh Khorasan (IS-K) đã nhận trách nhiệm về vụ tấn công nhằm vào một nhà hàng do người Trung Quốc điều hành tại Kabul, khiến ít nhất 7 người thiệt mạng. Vào cuối tháng 2/2026, giao tranh xuyên biên giới với Pakistan leo thang nghiêm trọng, làm gia tăng căng thẳng giữa hai nước và gây lo ngại về nguy cơ mất ổn định tại khu vực biên giới.

Về kinh tế, tháng 4/2026, Afghanistan đặt mục tiêu nâng kim ngạch thương mại với các nước Trung Á lên 10 tỷ USD trong vòng 3-4 năm tới và thúc đẩy các dự án kết nối giao thông, năng lượng, thương mại trong khu vực. Ngân hàng Thế giới dự báo tăng trưởng GDP năm 2026 đạt khoảng 4%, thấp hơn mức 4,8% của năm 2025. Trong khi đó, lạm phát tăng lên 7,6% vào tháng 3/2026, GDP bình quân đầu người tiếp tục giảm và thâm hụt tài khoản vãng lai vẫn ở mức cao.

Về xã hội - nhân đạo, khoảng 21,9 triệu người, trong đó có 11,6 triệu trẻ em, được ước tính cần hỗ trợ nhân đạo trong năm 2026. Vào tháng 4/2026, Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc (UNICEF) cảnh báo các hạn chế đối với giáo dục nữ sinh và việc làm của phụ nữ có thể khiến Afghanistan thiếu hơn 25.000 giáo viên và nhân viên y tế nữ vào năm 2030, tạo thêm áp lực đối với hệ thống giáo dục và y tế của nước này

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Pakistan

Trong 6 tháng đầu năm 2026, Pakistan ghi nhận nhiều diễn biến đáng chú ý trên các lĩnh vực an ninh, đối ngoại và kinh tế, phản ánh những nỗ lực của nước này trong việc duy trì ổn định trong nước, nâng cao vị thế quốc tế và thúc đẩy phục hồi kinh tế.

Về an ninh, giao tranh xuyên biên giới với Afghanistan leo thang nghiêm trọng vào cuối tháng 2/2026, làm gia tăng căng thẳng giữa hai nước và dấy lên lo ngại về nguy cơ mất ổn định tại khu vực biên giới. Trong nước, bạo lực ly khai tại tỉnh Balochistan gia tăng mạnh; số vụ tấn công của các nhóm vũ trang trong tháng 3/2026 đạt mức cao nhất trong nhiều năm, buộc chính phủ liên bang và chính quyền địa phương phải triển khai thêm lực lượng bán quân sự để tăng cường kiểm soát an ninh.

Về quan hệ quốc tế, tháng 4/2026, Pakistan đóng vai trò trung gian trong các nỗ lực đối thoại giữa Mỹ và Iran nhằm giảm căng thẳng giữa hai bên, qua đó góp phần nâng cao vị thế và ảnh hưởng ngoại giao của Islamabad trên trường quốc tế.

Về kinh tế, IMF giải ngân thêm 1,32 tỷ USD vào tháng 5/2026, góp phần củng cố dự trữ ngoại hối và ổn định cán cân thanh toán. Chính phủ cam kết đạt thặng dư ngân sách cơ bản tương đương 2% GDP vào năm tài khóa 2027, đồng thời phân bổ 91 tỷ rupee cho phát triển ngành điện trong năm tài chính 2026 - 2027. Tuy nhiên, tổng công nợ của Pakistan tính đến cuối tháng 3/2026 vẫn ở mức khoảng 299 tỷ USD, tương đương với 68,5% GDP. Trong khi đó, áp lực lạm phát vẫn hiện hữu khi Ngân hàng Nhà nước Pakistan nâng lãi suất lên 11,5% vào cuối tháng 4/2026, trong khi giá năng lượng và lương thực tăng tiếp tục ảnh hưởng đến triển vọng tăng trưởng của nền kinh tế.

ĐIỂM NHẤN CÁC QUỐC GIA

Bangladesh

Về kinh tế, Bangladesh là một trong những nền kinh tế Nam Á chịu tác động mạnh từ lạm phát cao và bất ổn quốc tế, đặc biệt là xung đột Trung Đông. Ngân hàng Thế giới dự báo tăng trưởng GDP năm tài khóa 2025/26 chỉ đạt 3,9%, trong khi lạm phát duy trì ở mức 8,5%. Tỷ lệ nghèo tăng từ 18,7% năm 2022 lên 21,4% năm 2025, còn hệ thống tài chính tiếp tục đối mặt với nhiều khó khăn khi tỷ lệ nợ xấu ngân hàng lên tới 30,6% vào cuối năm 2025 và nguồn thu ngân sách giảm xuống dưới 7% GDP.

Về kinh tế đối ngoại, Bangladesh tiếp tục thúc đẩy cải cách nhằm duy trì ổn định kinh tế vĩ mô và tăng cường hợp tác với các tổ chức tài chính quốc tế. Tháng 6/2026, Chính phủ Bangladesh đề nghị IMF xây dựng một chương trình hỗ trợ tài chính mới thay thế gói vay 5,5 tỷ USD được ký kết năm 2023, phản ánh nỗ lực điều chỉnh lộ trình cải cách phù hợp với bối cảnh kinh tế và chính trị mới.

Về xã hội, Bangladesh tiếp tục là quốc gia tiếp nhận số lượng lớn người tị nạn Rohingya. Tính đến giữa năm 2026, nước này đang tiếp nhận khoảng 1,2 triệu người Rohingya, trong đó có khoảng 150.000 người mới đến kể từ đầu năm 2024. Trong khi đó, nguồn tài trợ quốc tế cho các chương trình hỗ trợ nhân đạo có xu hướng suy giảm, tạo thêm áp lực đối với ngân sách nhà nước và hệ thống an sinh xã hội.

Nhìn chung, Bangladesh đang đối mặt với những thách thức đáng kể về tăng trưởng kinh tế, ổn định tài chính và bảo đảm an sinh xã hội. Tuy nhiên, các nỗ lực cải cách thể chế, củng cố ổn định kinh tế vĩ mô và tăng cường hợp tác với các tổ chức tài chính quốc tế được kỳ vọng sẽ tạo nền tảng cho quá trình phục hồi và phát triển trong thời gian tới.

DỰ BÁO

Trên cơ sở diễn biến 6 tháng đầu năm 2026 và các tín hiệu cảnh báo sớm từ các tổ chức quốc tế, báo cáo đưa ra một số dự báo then chốt cho nửa cuối năm 2026 và năm 2027.

- Kinh tế: Tăng trưởng chậm lại, rủi ro nghiêng về chiều hướng chưa mấy khả quan

Tăng trưởng kinh tế Nam Á trong nửa cuối năm 2026 dự báo tiếp tục chậm lại, phản ánh tác động kép từ bất ổn địa chính trị Trung Đông và sự suy yếu của thương mại toàn cầu. Ngân hàng Thế giới dự báo tăng trưởng toàn khu vực đạt 6,3% năm 2026, giảm so với mức 7,0% của năm 2025, sau đó phục hồi nhẹ lên 6,9% vào năm 2027. Tuy nhiên, kịch bản này phụ thuộc vào giả định xung đột Trung Đông không leo thang thêm. Nếu giá dầu tiếp tục tăng hoặc eo biển Hormuz bị gián đoạn kéo dài, tăng trưởng khu vực có thể giảm thêm 0,5-1,0 điểm phần trăm.

Sự bất đối xứng trong tăng trưởng giữa các quốc gia sẽ tiếp tục là đặc trưng nổi bật. Ấn Độ vẫn là đầu tàu tăng trưởng duy nhất của khu vực, với GDP dự báo tăng khoảng 6,4-6,6% trong năm tài khóa 2026/27. Nếu loại bỏ Ấn Độ, phần còn lại của Nam Á chỉ tăng trưởng khoảng 4,1%. Các nền kinh tế dễ bị tổn thương nhất là Bangladesh, Pakistan và Sri Lanka sẽ tiếp tục đối mặt với áp lực từ lạm phát nhập khẩu, thâm hụt cán cân thanh toán và gánh nặng nợ công.

Về dài hạn, Nam Á cần thực hiện các cải cách chính sách để duy trì đà tăng trưởng, tạo việc làm và tăng cường khả năng chống chịu trước các cú sốc. Các chính sách công nghiệp được triển khai với tần suất cao gấp đôi mức trung bình của các nền kinh tế mới nổi khác, song hiệu quả còn hạn chế. Cải cách thể chế, cải thiện môi trường kinh doanh và đầu tư vào năng lượng tái tạo sẽ là những ưu tiên chiến lược trong trung hạn.

DỰ BÁO

- Chính trị và an ninh: Bất ổn kéo dài, nguy cơ xung đột tiềm ẩn

Cục diện chính trị - an ninh Nam Á trong nửa cuối năm 2026 dự báo tiếp tục tiềm ẩn nhiều bất ổn. Quan hệ Ấn Độ - Pakistan vẫn ở trạng thái căng thẳng sau cuộc khủng hoảng Kashmir năm 2025 và vụ tấn công khủng bố Pahalgam. Các chuyên gia cảnh báo tranh chấp giữa hai nước có thể leo thang thành xung đột vũ trang vào năm 2026, trong khi các nhóm khủng bố có thể kích hoạt một cuộc khủng hoảng mới bất cứ lúc nào. Các cuộc tấn công của TTP nhằm vào lực lượng an ninh và cơ sở hạ tầng dân sự Pakistan được đánh giá sẽ vượt quá số vụ do IS-K thực hiện.

Xung đột biên giới Pakistan - Afghanistan được dự báo sẽ tiếp tục leo thang do những bất đồng sâu sắc về vấn đề các nhóm vũ trang hoạt động từ lãnh thổ Afghanistan. Căng thẳng ba bên càng trở nên phức tạp hơn khi Ấn Độ tăng cường tiếp cận với chính quyền Taliban.

Về nội chính, Bangladesh, Nepal và Sri Lanka đang ở thời điểm bước ngoặt sau các cuộc cách mạng thế hệ Z, khi sự lạc quan hậu cách mạng nhường chỗ cho những thách thức thực tế của quản trị trong bối cảnh căng thẳng kinh tế, khu vực và kỳ vọng cải cách chưa được đáp ứng. Quá trình chuyển đổi chính trị tại các quốc gia này sẽ tạo ra sự điều chỉnh trong chính sách đối ngoại, đặc biệt là quan hệ với Ấn Độ.

Cạnh tranh giữa các cường quốc tại Nam Á sẽ ngày càng gay gắt. Khu vực đang nổi lên như một tuyến đầu nơi tham vọng của Trung Quốc, các quốc gia Vùng Vịnh và phương Tây va chạm. Ấn Độ sẽ tiếp tục theo đuổi chiến lược “tự chủ chiến lược”, cân bằng giữa quan hệ với Mỹ, Nga và Trung Đông. Pakistan sẽ tận dụng vai trò trung gian tiềm năng giữa Mỹ và Iran để nâng cao vị thế ngoại giao.

DỰ BÁO

- Xã hội và Môi trường: Khủng hoảng khí hậu và nhân đạo gia tăng

Mùa gió mùa Tây Nam năm 2026 (tháng 6-9) được dự báo có lượng mưa thấp hơn mức trung bình trên phần lớn Nam Á, với tín hiệu mạnh nhất tại khu vực trung tâm. Các chuyên gia dự báo điều kiện El Niño có khả năng phát triển trong mùa gió mùa 2026. Lượng mưa thấp hơn bình thường có thể gây ra tình trạng khan hiếm nước, hạn hán và mất an ninh lương thực tại các cộng đồng dễ bị tổn thương. Điều này đặc biệt nguy hiểm khi độ bền tuyết tại dãy Himalaya đã giảm 27,8% so với mức trung bình, đe dọa nguồn cung nước dài hạn cho các lưu vực sông lớn.

Khủng hoảng người tị nạn Rohingya tại Bangladesh sẽ tiếp tục là thách thức nhân đạo lớn, đặc biệt khi Liên hợp quốc cảnh báo có thể cắt giảm nguồn viện trợ quốc tế. Tình trạng này có nguy cơ làm gia tăng bất ổn xã hội tại các khu vực trại tị nạn.

KẾT LUẬN

Sáu tháng đầu năm 2026 đánh dấu giai đoạn đầy biến động đối với khu vực Nam Á, khi các quốc gia trong khu vực phải đối mặt với sự chông lán của nhiều cú sốc từ bên ngoài và áp lực cải cách từ bên trong. Báo cáo rút ra một số kết luận chính như sau:

Thứ nhất, Nam Á tiếp tục là khu vực tăng trưởng nhanh nhất trong nhóm các nền kinh tế đang phát triển, nhưng động lực tăng trưởng vẫn phụ thuộc chủ yếu vào Ấn Độ, trong khi nhiều nền kinh tế khác còn đối mặt với áp lực lạm phát, nợ công và phục hồi chậm.

Thứ hai, bất ổn địa chính trị, đặc biệt là xung đột tại Trung Đông, đã tác động mạnh đến an ninh năng lượng, thương mại, lạm phát và triển vọng tăng trưởng của các quốc gia Nam Á.

Thứ ba, môi trường an ninh khu vực tiếp tục tiềm ẩn nhiều rủi ro với căng thẳng Ấn Độ – Pakistan, Pakistan – Afghanistan cùng sự gia tăng của các thách thức an ninh phi truyền thống như khủng bố, di cư và an ninh mạng.

Thứ tư, quá trình chuyển đổi chính trị tại Bangladesh, Nepal và Sri Lanka đang tạo ra cả cơ hội cải cách và nguy cơ bất ổn, qua đó tác động đến cục diện chính trị và quan hệ khu vực.

Thứ năm, biến đổi khí hậu và các hiện tượng thời tiết cực đoan ngày càng trở thành thách thức nghiêm trọng đối với an ninh lương thực, nguồn nước và phát triển bền vững của Nam Á.

Tổng thể, Nam Á đang đứng trước cả cơ hội và thách thức lớn. Khả năng duy trì ổn định, đẩy mạnh cải cách và tăng cường hợp tác khu vực sẽ là yếu tố quyết định triển vọng phát triển của khu vực trong những năm tới.

BÁO CÁO KHU VỰC NAM Á 6 THÁNG ĐẦU NĂM 2026 VÀ DỰ BÁO

Chịu trách nhiệm
nội dung

PGS.TS Đặng Thu Thủy
TS. Nguyễn Đức Trung
TS. Trần Kim Bá
Ths. Nguyễn Trung Đức
Ths. NCS. Phạm Thủy Nguyên
Ths. Nguyễn Văn Linh
Ths. Nguyễn Ngọc Mai

Thiết kế

Nguyễn Đức Trung